

Protokół z posiedzenia Rady Bibliotecznej z dnia 18 stycznia 2007 r.

1. Założenia polityki gromadzenia e-booków.

W pierwszej części wystąpienia pracownicy BU (E. Lembicz, M. Kordek i M. Pijewski) przedstawili najważniejsze zasady dot. gromadzenia e-źródeł w BU, oraz zmiany wprowadzone w ostatnim okresie. Pani E. Lembicz poinformowała, że zakończył się okres, w którym można było bez potrzeby posiadania karty bibliotecznej korzystać z elektronicznych baz danych. Obowiązek logowania się do zasobów elektronicznych przy użyciu numeru karty bibliotecznej oraz numeru PESEL ma na celu zapewnienie przestrzegania umów licencyjnych, możliwość udostępniania źródeł poza siecią UAM i autoryzację uprawnionych do korzystania z tych zasobów użytkowników, a także prowadzenie statystyk wykorzystania e-źródeł, co pozwoli właściwie kształtować politykę gromadzenia i udostępniania zasobów elektronicznych.

Zgodnie z propozycją nie zmieniają się zasady przygotowywania prenumeraty czasopism oraz baz danych, które zamawia się raz w roku, natomiast na książki elektroniczne można zgłaszać zapotrzebowanie na bieżąco. Zamówienie, podpisane przez dysponenta środków finansowych (Dziekana) musi wskazywać, z jakiego konta pochodzą środki finansowe na ten cel.

Pan M. Kordek, zajmujący się administrowaniem czasopism elektronicznych omówił zmiany, jakie nastąpiły w sposobie ich udostępniania, przedstawił atuty i możliwości listy A-Z, która zastąpiła dotychczasową listę czasopism elektronicznych. Nowością jest m.in. zwiększenie możliwości wyszukiwawczych poprzez szukanie po wyrazie znajdującym się w tytule czasopisma.

Pan M. Pijewski zaprezentował nowe źródło elektroniczne. Przedstawił możliwości korzystania z e-booków udostępnianych za pośrednictwem strony domowej Biblioteki Uniwersyteckiej. Omówione zostały kolejno: dane statystyczne ilustrujące wysoki stopień zainteresowania społeczności UAM książkami elektronicznymi w okresie minionego półrocza, dane o ilości książek elektronicznych już przez BU kupowanych oraz dane o ilości książek elektronicznych, których pełne teksty udostępniano w kolejnych miesiącach na zasadzie testu. Następnie zreferowany został sposób informowania pracowników i doktorantów o nowo udostępnianych zasobach oraz najbardziej powszechne warianty modeli zakupowych stosowanych przez wydawców w odniesieniu do książek elektronicznych.

Prof. J. Jeszke zwrócił uwagę na fakt, że wszystkie wydziały traktowane są na równych zasadach, jeśli chodzi o finansowanie zakupu baz danych, a ponieważ nie mają równych dochodów, nie każdy wydział stać na zakup baz.

Prof. P. Domański zainteresował się, dlaczego książki elektroniczne są kilkakrotnie droższe niż tradycyjne? Niektóre z nich są trudne do korzystania., bo przygotowane w formacie PDF bez dodatkowych funkcji, jako zwykłe pliki.

Pan M. Pijewski odpowiedział, że jej wyższa cena spowodowana jest tym, że z formy elektronicznej może korzystać równocześnie więcej osób, także poprzez zdalny dostęp z domu, unikamy więc problemów z magazynowaniem i wypożyczaniem. Co do formy

przygotowania e-booków, to oferty są różnorodne i nie dadzą się uogólnić, wymagają więc indywidualnego rozpatrzenia.

Dyrektor A. Jazdon zaznaczył, że decyzje o zakupie mają należeć do wydziałów (sprawy merytoryczne). Np. na Wydziale Chemii 3 tys. książek wydawnictwa Springer ma rozwiązać problem dostępności do najważniejszej literatury z tej dziedziny.

Pani E. Lembicz zwróciła uwagę na fakt, że wszystkie nowe bazy przed zakupem są testowane, a celem każdego testu jest zaprezentowanie nowego produktu, sprawdzenie stopnia zainteresowania nim oraz zebranie spostrzeżeń i uwag.

Dyrektor A. Jazdon uważał, że w kwestii zakupu zagranicznych e-booków oraz baz danych, pożądana dla Polski jest taka sytuacja, gdy będziemy posiadać swojego przedstawiciela, który będzie zbierał zamówienia z różnych bibliotek i na szczeblu krajowym negocjował dogodne dla nas warunki zakupu.

Prof. P. Domański zapytał, czy Wydział Matematyki może liczyć na dofinansowanie udziału w konsorcjum, jeśli dana baza nie jest kupowana przez Bibliotekę Uniwersytecką? Oprócz korzyści z wprowadzenia zdalnego dostępu do czasopism z zewnątrz i uzasadnionej konieczności każdorazowego logowania się, Pan Profesor widzi i minusy, związane z tym, że korzystając z komputerów w sieci AMU-NET także trzeba się logować. A są przecież wzorce zachodnie, pozwalające rozwiązać ten problem inaczej.

Zdaniem prof. P. Domańskiego innym minusem e-czasopism jest stosowana w nich nieprawidłowa klasyfikacja, która zakłada, że matematyka i fizyka są w jednym dziale.

Dyrektor A. Jazdon poinformował zebranych, że to jest klasyfikacja międzynarodowa - obowiązująca w bibliotekach uniwersyteckich m.in. w Warszawie, także przy układzie książek w wolnym dostępie do półek i jest ona obowiązującą w zakupionym produkcie. Pan M. Pijewski dodał, że nowa klasyfikacja była wcześniej przedmiotem testu i wówczas należało zgłaszać opinie.

W dyskusji zwrócono również uwagę na brak dostępu do bazy Science Citation Index Expanded., która .była bardzo wykorzystywana, przy podawaniu danych o cytowaniach.

Dyr. A. Jazdon i p. E. Lembicz poinformowali, że władze Uczelni wykreśliły bazę SCI z listy kupowanych baz ze względu na koszty. W latach 2005 - 2007 Uczelnia zakupiła dostęp do bazy SCOPUS, której zawartość zastępuje obecnie bazę SCI.

Prof. W. Wydra zaproponował projekt uchwały dotyczący zasad odpłatności wydziałów za e-źródła: e-czasopisma mają nadal być płatne w 50% przez jednostkę zamawiającą i w 50% przez BU, e-booki mają być w 100% płatne przez jednostkę wnioskującą o zakup, natomiast bazy danych ogólne miałyby być płatne w 100% przez Bibliotekę Uniwersytecką, a pozostałe specjalistyczne powinny być finansowane w 100% lub współfinansowane w 50% przez jednostkę zamawiającą (zob. zał. nr 1).

Głosowanie:

za przeciw wstrzym

20 - 1

2. Organizacja szkoleń w zakresie dostępu do źródeł informacji.

Pracownicy OIN (H. Kozak, Z. Szerksznis i M. Solak) przedstawili organizację szkoleń w zakresie dostępu do źródeł informacji.

Kierownik OIN H. Kozak omówiła przede wszystkim kwestię szkolenia doktorantów na poszczególnych wydziałach z zakresu elektronicznych źródeł. Okazało się, że z na 13 wydziałów UAM, w 7 udało się wprowadzić już zajęcia w ilości od 2 do kilku godzin. Wprowadzenie w/w zajęć do programu studiów doktoranckich odbywa się jednak na zasadzie dobrowolności, a intencją BU jest wprowadzenie ich w formie obligatoryjnej przez władze Uczelni, w wymiarze 2 spotkań po 1,5 godz. Wynika to z przekonania, że przeszkolenie tej grupy pracowników w zakresie korzystania z elektronicznych zasobów pozwoli im w większym stopniu wykorzystać te źródła w swojej pracy, jak również spowoduje, że będą tego samego wymagać od swoich studentów. Nabyte umiejętności pozwolą im też w znacznym stopniu wpływać na kształtowanie polityki zakupu e-źródeł przez Bibliotekę, poprzez uczestnictwo w testowaniu baz danych i wyrażaniu swej opinii na ich temat.

Z kolei pani Ż. Szerksznis przedstawiła zebrany zakres tematyczny i program szkolenia ze źródeł informacji naukowej dla doktorantów UAM, ilustrowany krótkim pokazem. Podkreślając, że punktem wyjścia dot. wszelkich szkoleń jest strona www BU omówiła najważniejsze jej odsłony. Przedstawiła również 2 przykładowe wykresy statystyczne za 2006 r. dot. wykorzystania baz przez studentów i pracowników 2 wydziałów. W przyszłości będzie można tę statystykę wykorzystać do prześledzenia wpływu zajęć z doktorantami i studentami na wykorzystanie baz danych i e-czasopism przez dany wydział.

Podsumowując te wypowiedzi, kierownictwo BU uznało za celowe wprowadzenie obligatoryjnego szkolenie doktorantów i umieszczenie go w przewidzianym dla nich programie zajęć.

Po krótkiej dyskusji Prof. W. Wydra zgłosił projekt Uchwały w tej sprawie - zał. nr 2.

Głosowanie:

za	przeciw	wstrzym
18	1	2

3. Perspektywy poprawy sytuacji magazynowej. Relacja ze spotkania z władzami kanclerskimi UAM - referował dr Z. Sławiński.

Dnia 28 listopada 2006 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli Biblioteki Uniwersyteckiej z Kanclerzem i Zastępcą Kanclerza. W wyniku dyskusji uzgodniono, że w 2007 r. wyremontowana zostanie część drukarni na ul. Heweliusza na ok. 7 tys. wol. Ma być rozpisany przetarg na regały jezdne w etapach rozłożonych na 3 lata. Następnie Kanclerz St. Wachowiak zaproponował wyburzenie baraku w podwórzu Biblioteki Uniwersyteckiej i postawienie w jego miejsce pięciopiętrowego budynku połączonego ze starym magazynem. Będzie to powierzchnia ok. 1,5 tys. m², na której w dolnej kondygnacji znajdowałyby się

pracownie introligatorska i mikrofilmów, a wyżej magazyny. Podstawowy atut tego pomysłu to lokalizacja - nowy magazyn byłby bezpośrednio połączony ze starym. Docelowo można by (po wykupieniu małej kamienicy) dobudować modułowo kolejny budynek. Magazyn wcześniej wybudowany winien być kompatybilny z projektem drugiej, planowanej części.

4. Wolne głosy.

Prof. J. Jeszke zadał pytanie, czy jest możliwe zakładanie elektronicznych kont w Kaliszu. Odpowiedzi udzieliła wicedyrektor BU pani A Rucińska podkreślając, iż jest możliwe, po wprowadzeniu przez tamtejszą bibliotekę regulaminu na wzór zaakceptowanego przez Radę Biblioteczną regulaminu wzorcowego, stworzeniu warunków technicznych i przeszkoleniu pracowników.

Pani M. Marciniak zapytała, czy biblioteki wydziałowe są zobowiązane do gromadzenia prac magisterskich i licencjackich? W odpowiedzi Dyrektor A. Jazdon poinformował, że wg wcześniejszych ustaleń z władzami Uniwersytetu biblioteki nie mają obowiązku gromadzenia tych prac.

Prof. P. Domański złożył wniosek, aby przed kolejnymi posiedzeniami Rady Bibliotecznej jej członkowie szybciej otrzymywali projekty uchwał.

Protokołowała
mgr Beata Ciesielska